

GROENE FISCALITEIT

1. **Definitie:** Groene fiscaliteit, waarmee alle milieubelastingen en –heffingen worden bedoeld die gericht zijn op de verwezenlijking van milieudoelstellingen (cfr. *Mededeling van de EU-Commissie, Milieubelastingen en –heffingen in de gemeenschappelijke markt, PBEG C 224/6 van 23.07.97*), zit ontegensprekelijk in de lift.
2. **Evolutie in Europa en België:** Steeds meer politieke actoren op Europees en Belgisch niveau lanceren voorstellen om de fiscale druk te verschuiven van de huidige belastbare basissen (arbeid, winst, inkomen, consumptie...) naar de milieu-impact van bepaalde producten en activiteiten.
3. **Ondersteunende documenten:** In dit kader kan er verwezen worden naar
 - de aanbevelingen die de OESO op 22.03.2007 formuleerde in het kader van haar Milieurapport over België (<http://www.oecd.org/dataoecd/14/11/38709742.pdf>);
 - het Europese Groenboek over "*market-based instruments*" voor milieudoelstellingen (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0140:FIN:NL:HT:ML>);
 - de aangekondigde herziening van de Europese enenergietaxatierichtlijn (<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l27019.htm>);
 - het Belgisch regeerakkoord van 18.03.2008 (http://www.belgium.be/eportal/ShowDoc/personnel/imported_content/pdf/regeerakkoord180308.pdf?contentHome=entapp.BEA_personalization.eGovWebCacheDocumentManager.nl);
 - het verslag van de Hoge Raad van Financiën van juli 2004 over de inventaris van de milieuheffingen (<http://docufin.fgov.be/intersalgnl/hrfcsf/adviezen/PDF/milieu2004nl.pdf>);
 - de algemene beleidsnota van de Minister van Financiën van 10.04.2008 (<http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0995/52K0995007.pdf>);
 - de maatregelen besproken in het kader van de Lente van het Leefmilieu (<http://www.lentevanhetleefmilieu.be/>).
4. **Beperkte marge:** Door een restrictieve definitie te hanteren van milieubelastingen komen sommigen tot de onterechte conclusie dat België het fiscale instrument nog maar in zeer beperkte mate als hefboom gebruikt heeft om milieudoelstellingen te realiseren, terwijl ons land jammer genoeg nog steeds tot het koppelton behoort in Europa van de landen met de hoogste fiscale en parafiscale druk (http://www.forbes.com/business/global/2008/0407/060_2.html) en de groene fiscaliteit er zich eerder situeert op het gemiddelde niveau van de Europese Unie.

5. **Ook gewesten en lokale overheden zitten niet stil.** Men vergeet vaak dat niet alleen de federale wetgever zeer vindingrijk is op dit gebied, denk alleen al aan de ecotaksen, maar ook de gewestelijke overheden hebben, in het kielzog van hun bevoegdheden op het gebied van leefmilieu, milieuheffingen ingevoerd op activiteiten die impact hebben op water, bodem, lucht, energie..., terwijl ook onze lokale overheden (provincies en gemeenten) creatief omspringen met milieu-argumenten om diverse belastingen, vaak vermomd als retributies, bijdragen, heffingen,..., te verantwoorden.
6. **Geleidelijke invoering is een must.** Alle begrotingsexperten waarschuwen ervoor dat als men lasten op arbeid wil verschuiven naar heffingen op vervuiling, men dit zeer geleidelijk moet doen als men de economie niet wil ontwrichten. Die verschuiving is dus geen groen ei van Columbus.
7. **Ervaring met de verpakkingstaks.** Dat er tussen droom en werkelijkheid wetten in de weg staan en praktische bezwaren, moge blijken uit de ervaring die België opdeed toen men in een vorige legislatuur een verpakkingstaks wou invoeren, die in het oorspronkelijke voorstel gekopieerd was van een Deense wet en uitgewerkt was op basis van de CO₂-uitstoot bij de productie van verpakkingen (<http://www.skm.dk/foreign/english/2087.html> en <http://www.senatoren.be/www/?Mlval=/Registers/ViewReg&COLL=H&P UID=50335370&TID=50352873&POS=100&LANG=nl> http://www.begroting.be/pls/portal/docs/PAGE/INTERNET_PAGEGROUP/BEGROTING_ONLINE/BEGROTING_ONLINE_2007/AT2703NL2007.PDF blz.8).

Die zogenaamde Al Gore-taks, waarvan de opbrengst geraamd werd op 640 miljoen euro per jaar, stuitte op hevig verzet van de ondernemingen, om heel wat redenen die men kan lezen op www.verpakkingstaks.be, maar in essentie omdat het voor eenieder duidelijk was dat de taks niets zou bijbrengen aan het leefmilieu en louter gericht was op het dichten van het overheidstekort.

Met de verkiezingen voor de deur, besliste de regering al snel om deze verpakkingstaks te recyclen tot een heffing op plastic zakken, wegwerpfolie en wegwerpbestek. Met andere woorden een mini-verpakkingstaks, ook wel "picknicktaks" genoemd (Programmawet 27.04.2007, B.S. 8.05.07; Omzendbrief 8.06.2007, B.S. 15.06.07, 3de ed. <http://www.fisconet.fgov.be/nl/?frame.dll&root=V:/sites/FisconetNIdAdo.2/&versie=04&type=acc-cir!INH&> en Boekwerk verpakkingshoofden en milieutaksen 2006 <http://www.fisconet.fgov.be/nl/?frame.dll&root=V:/sites/FisconetNIdAdo.2/&versie=04&type=acc-inst!INH&>).

8. **Conclusie:** De les die wij hieruit zouden moeten leren is dat de marge om de fiscaliteit als hefboom te gebruiken voor de verbetering van het leefmilieu of voor een verschuiving van de lasten op arbeid, nog maar zeer

beperkt is en alleszins de weg van de geleidelijkheid moet bewandelen indien men een economisch kerkhof wil vermijden.

Opdat de groene fiscale maatregelen zouden kunnen steunen op een maatschappelijk draagvlak, moeten bovendien een aantal randvoorwaarden vervuld zijn. De belangrijkste daarvan zijn dat deze maatregelen zouden berusten op een degelijke wetenschappelijke onderbouwing (dwz een levenscyclusanalyse die het product bekijkt van wieg tot graf) zodat discriminatie uitgesloten wordt. Verder mag men niet voorbijgaan aan de socio-economische gevolgen die de maatregelen teweegbrengen, zodat zij echt gedreven zijn door duurzame ontwikkeling.